

6

junij 2015
cena 3,19 eur

prva slovenska ženska in družinska revija

naša žena

izročilo za prihodnost

www.nasazena.com

**TRES NA
ELOVNEM MESTU**

**katopični sindrom:
o je branje
največja mora**

**RENA TOMAŽIN,
KALKKA MEJA
GLASU IN PLESU**

**o modrosti prek
stnih izkušenj**

**rigita Novak
arotar o svojem
troštvu in kako
e je dvakrat rodila**

**NDOMETRIOZA:
OLEČINE, KI JIM JE
REBA PRISLUHNITI**

NEVEDNOST UBIJA

Z devetimi koraki nad raka

osebna priloga: Vitalni in varni v poznih letih

Skladno z definicijo trajnostnega razvoja Brundtlandove komisije iz leta 1987, da zadovoljuje potrebe sedanjega človeškega rodu, ne da bi ogrozili možnosti prihodnjih rodov, v reviji Naša žena predstavljamo prizadevanja slovenskih občin za zmanjšanje degradacije okolja, racionalno rabo energije in naravnih virov ter hkratno skrb za kakovostno življenje krajanov. Gre za medsebojni vpliv ekonomskega, socialnega in okolijskega vidika razvoja, ki je večplasten in celovit, še posebej, če upoštevamo regionalne razlike, rast prebivalstva in procese globalizacije.

Občina Vodice ima veliko bogatih naravnih danosti, ki prispevajo h kakovosti življenja prijetnih in družabnih ljudi. Površina občine meri 31 kvadratnih kilometrov, na katerih je naseljenih okoli 5000 prebivalcev. Razprostira se mimo letališča Jožeta Pučnika vse do gora Kamniško-Savinjskih Alp, na vzhodu pa preko gozdov Bukovškega in Koseškega hriba, proti jugu se odpirajo Ljubljanska vrata med Rašico in Šmarno goro, na zahodu se razteza Škofjeloško hribovje, ki se zaključuje z izjemnim pogledom na sam Aljažev stolp na Triglavu.

Z neokrnjeno naravo in bogastvom voda

lične športne dejavnosti.

Osnova grba je sestavljena na spodnji modri in zgornji rumeni del, med seboj ločen z valovnico bele barve, ki se pri krajih spaja v prav tako bel okvir, grafično določen s tanko črno črto.

Modra barva predstavlja vodo, kar je še poudarjeno z dodanimi belimi pravokotniki (abstraktno upodobljen geološki simbol za prikazovanje podtalne vode). Rumena barva predstavlja sonce, energijo in bogata rodna polja. Valovnica prikazuje mejo med zaznavo gabaritov vidnega (griči in gore, ki obkrožajo občino) in neskončnega neba.

Občina Vodice ima več znamenitosti, kot so rojstna hiša Jerneja Kopitarja, nekdanji grad Šinkov Turn, samostan Repnje, številne cerkve in druge zanimivosti. Najodmevnejša je bila vsem znana Vodiška Johanca, prav tako so zelo prepoznavne vodiške slane preste, ki jih po tradiciji kuhajo in pečejo v pekarni Jagodic že več generacij. Na območju občine se nahaja nekaj vrhunskih tradicionalnih gostinskih lokalov s pristno lokalno hrano, zelo aktivno pa deluje tudi kar šest prostovoljnih gasilskih društev, dve društvi upokojencev ter več kot ducat kulturnih, športnih in drugih društev, med katerimi velja izpostaviti naravovarstveno komunikacijsko društvo

Planet zemlja, ki je po svojih projektih vse bolj prepoznavno v Sloveniji. V občini Vodice se vsako leto zvrsti veliko dogodkov in prireditev, največ prav ob praznovanju Občine Vodice, meseca septembra.

Občino sestavlja 16 naselij in vsako naselje na svoj način prispeva k bogastvu naravne in kulturne dediščine občine.

- Največje naselje so **Vodice**, ki ležijo na robu območja Ljubljane in je pomembno prometno križišče, od koder vodijo ceste proti Brniku, Komendi, Kamniku, Mengšu, Tacnu in Medvodam. Na severozahodu je precej izvirov, ki se ob obilnih padavinah razlijejo po polju, v suhem vremenu pa poniknejo. Naselje je poznano predvsem po peki prest, ki so jih začeli peči že na začetku 18. stoletja, vsem poznana pa je tudi Vodiška Johanca. Naselje je dokaj razvito, v njem se nahajajo šola, vrtec, knjižnica, zdravstvena postaja, Občina Vodice, kulturni dom, trgovine, cerkev sv. Marjete (le-ta se prvič omenja že leta 1118), lekarna, gasilski dom, barj, avtomehanična delavnica, bencinski servis, poslovno-stanovanjska cona, konjeniški center, športni center, več otroških in športnih igrišč ter pokopališče. Lokacija je zanimiva za nove

Zaradi odlične lege in neposredne bližine večjih mest z odlično prometno povezavo se ljudje vse bolj odločajo za življenje v občini Vodice. Neokrnjena naravna dediščina in različne tematske poti omogočajo številne možnosti za sprostitev, od krajših sprehodov med posameznimi kraji, po gričih in gozdovih do sproščenega kolesarjenja. V občini je tudi veliko priložnosti za ekokmetijstvo, gobarjenje, ekoturizem in raz-

obrnike in podjetnike, v porastu so storitvene in rekreativne dejavnosti.

- **Bukovica pri Vodica**h je razpotegnjeno gručasto naselje, ki se prvič omenja leta 1309, leži jugovzhodno od Vodice, ob vznožju Bukovškega hriba (401 m), ob cesti Vodice–Mengeš.

- **Utik** je razpotegnjeno gručasto naselje, ki se prvič omenja že leta 1178, leži ob južnem vznožju osamelca Bukovski hrib (401 m) in Drnovca (405 m), ob krajevni cesti Vodice–Mengeš. Nad vasjo stoji poznogotska cerkev sv. Štefana, prvič omenjena leta 1526, ki jo je zgradila kamniška stavbarska delavnica. V temelju severnega cerkvenega vogala je vzdani rimski nagrobnik. Naselje je znano po izdelovanju ščetk in krtač.

- **Koseze** se razprostirajo južno od gozdnatega Koseškega hriba (467 m) ob cesti Vodice–Mengeš. Jedro naselja se nahaja zahodno od osamelca Gorica (372 m), južno od vasi teče potok Graben, ki je v povirju zajezjen. Za tem jezero je manjši ribnik, imenovan Phliški bajer (sodi pod občino Mengeš), ki je nastal na nekdanjem glinokopu.

- **Šinkov Turn**, to razloženo naselje v skrajnem severozahodnem delu Skaruškega polja leži pod severnimi obronki osamelca Debeli vrh (594 m). Kraj se prvič omenja leta 1240 in se imenuje po Šenkih z Ostrovice na Koroškem. Cerkev Matere božje, ki stoji na razgledni točki v zahodnem delu kraja, se prvič omenja leta 1526. Sedanja stavba je iz 18. stoletja. Poleg cerkve je stal grad trikotne oblike z arkadnim dvoriščem, kjer je bila pred drugo svetovno vojno šola, leta 1944 pa je bil grad požgan. Na grad danes spominja predvsem obnovljeno obzidje in paviljon, v katerem je stalna razstava.

- **Selo pri Vodica**h je naselje z dvema gručama hiš, ki leži na Skaruškem polju, ob severozahodnem vznožju Rašice (Debeli vrh 594 m), na križišču krajevnih cest iz Utika, Kosez in Skaručne. Na severozahodu je zaselek Golo, na jugu pa zaselek Krakovo.

Vodice so poznane tudi po peki prest, ki so jih začeli peči že na začetku 18. stoletja.

- **Vesca** je razloženo naselje z gručastim jedrom in leži na vzhodnem delu Skaruškega polja, kjer se je rodil slovenski slikar Matija Koželj, v njegovi rojstni hiši je vzdana spominska plošča.

- Razloženo naselje **Vojsko** na jugozahodnem robu Skaruškega polja leži na ravninski terasi, v bližini ceste Skaručna–Koseze.

- **Povodje** je gručasta vasica ob avtocesti Ljubljana–Kranj, tam, kjer je prehod med Šmarno goro in Rašico najožji. V Povodju se je rodil slovenski skladatelj, pianist, orglar, pevec in pedagog Matej Hubad, v njegovi rojstni hiši je vzdana spominska plošča.

- **Skaručna** je gručasto naselje ob cesti Vodice–Tacen, razpotegnjeno na terasi nad potokom Poljšak, v južnem, spodnjem delu Skaruškega polja. V južnem delu kraja stoji nekoč romarska cerkev sv. Lucije iz 17. stoletja. Sezidana je bila na mestu kapelice, kjer so ljudje častili to svetnico. Tja so prihajali romarji in bolniki, ki naj bi jim sv. Lucija pomagala pri ozdravitvi očesnih bolezni. Sedanja baročna podoba je dobila leta 1744, poslikave Franceta Jelovška so iz leta 1748. Na Skaručni sta se rodila slovenski pisatelj, dramatik, satirik in novinar Jakob Alešovec ter pedagog in mladinski pisatelj Franc Hubad.

- **Polje pri Vodica**h. To obcestno naselje sredi Skaruškega polja leži ob meji ilovnatega sveta, ki se rahlo nagiba proti vzhodu. Hiše so ob krajevni cesti, ki se od ceste Skaručna–Bukovica odcepi proti Vesci. Znano je po pečarstvu in lončarstvu, v naselju je tudi gasilski dom, otroško igrišče, prostor za piknike ter bar.

- **Repnje** je naselje zahodno od avtoceste Ljubljana–Kranj, ki je prvič omenjeno že leta 1154.

Zahodno nad naseljem je Repenjski hrib (483 m), priljubljena pohodniška pot pa je Pot sv. Tilna, po kateri se povzpnete do cerkve sv. Tilna. Prvotni objekt cerkve, ki je stal znotraj še danes ohranjenega tabornega obzidja in okroglega stolpa, se omenja že leta 1476. Današnja cerkev je bila zgrajena leta 1731 in predstavlja tip cerkva z obzidjem, ki so stale znotraj nekdanje Kranjske. Notranja oprema in freske so delo domačih umetnikov. V Repnjah je danes samostan šolskih sester sv. Frančiška v neoromanskem repenjskem gradu iz leta 1870, ki je bil znan po gospodinjskih tečajih za dekleta in žene. V Repnjah je nekdanje grad Reitelstein, ki so ga podrl leta 1815, in se rodili jezikoslovec Jernej Kopitar, pravnik, politik in pisatelj Valentin Zarnik, literarni zgodovinar Fran Petre in znamenita Vodiška Johanca.

- **Dobruša** je naselje na severnem vznožju Repenjskega hriba (483 m). V severnem pobočju Repenjskega hriba se nahaja znamenita Dobruška jama in z njo je povezanih več lokalnih legend in zgodb, je zelo skrivnostna in dolga okoli 100 metrov.

- **Dornice**, naselje jugozahodno od Vodice leži nad ravnico na severnem vznožju Smledniškega hriba (483 m). V naselju je turistična kmetija, ki nudi prenočišča in tradicionalno domačo hrano.

- **Zapoge**, obcestno naselje, ležijo na dnu plitve kotanje v južnem delu Kranjskega polja, ob cesti med Vodica in Valburgo, prvič se omenja leta 1200. V vasi stoji cerkev sv. Nikolaja, ki je bila zgrajena leta 1739. V cerkvi so ene izmed najstarejših orgel na Slovenskem, kar je posebna znamenitost. V naselju se je razvila vzreja želv.

- **Torovo** leži med Zapogami in Vodica.

Občino Vodice sestavlja 16 naselij.

Aco Franc Šuštar, župan Občine Vodice: »Prepričan sem, da imajo Vodice in okoliški kraji izjemen razvojni, kulturni, športni ter turistični potencial, ki ga je potrebno z dobrim medčloveškim sodelovanjem v največji meri izkoristiti. Do leta 2020 bomo izvedli večino že potrjenih občinskih razvojnih potreb in v njih tudi uživali.

Bralce Naše žene vabim na obisk v našo občino, da jo spoznajo, si jo ogledajo in doživijo njeno lepoto ter pristnost narave, okusijo lokalne dobrote gostincev ali pa si nabavijo ozimnico pri lokalnih pridelovalcih hrane, sadja in zelenjave.«

V bližini sta cestninska postaja na avtocesti Ljubljana-Kranj in izstop z avtoceste pri Vodicach.

Vizija razvoja občine

Občina Vodice ima v svojih razvojnih načrtih soglasno potrjeno strategijo in vizijo razvoja, ki izhaja iz potreb in trajnostnega razvoja občine na različnih okolijskih, socialnih in gospodarskih področjih. Najpomembnejši razvojni projekti so:

1. Izgradnja kulturno-zdravstvenega in trgovsko-upravnega občinskega središča.
2. Izgradnja kanalizacije od Vodice do Ljubljane.
3. Izgradnja in širitev parkirišča, vrtca in večnamenske športne dvorane.
4. Izgradnja športnega igrišča v Repnjah in Vodicach.
5. Ureditev krajevnih središč v Utiku in Skarčičih.
6. Zagotovitev dodatnih zemljišč za potrebe gasilstva.
7. Izgradnja in širitev cest, kolesarskih povezav in peš poti med naselji in občinami.
8. Izvedba dodatnih ukrepov proti poplavam.

Okolijski vidik

Občina Vodice se trajno trudi za ohranjanje

nje okolja in skrb za njegovo čistočo. Vsako leto v ta namen organizira tudi čistilno akcijo, ki se je prostovoljno udeležilo okoli 300 občanov in članov občinskih društev. Sodeluje tudi pri drugih različnih okolijskih projektih, kot je *Ura za Zemljo, Pomagajmo žabicam čez cesto* in na natečaju *Planetu Zemlja prijazna občina*.

Ima vzpostavljen začasni zbirni center za ravnanje z odpadki, kamor lahko občani brezplačno oddajo odpadke (kosovne odpadke, pohištveni les, zeleni odrez, plastično embalažo, ravno okensko steklo, kovine in kovinsko embalažo, odpadno električno in elektronsko opremo, biološke odpadke, kartonsko embalažo in oblačila, obutev ter tekstil). Zbirni center deluje izredno dobro, v letu 2014 ga je obiskalo kar 2749 občanov, Snaga, d. o. o. je z zbirnega centra odpeljala okrog 250 ton različnih vrst odpadkov.

Poleg tega v občini uspešno potekata tudi spomladanski in jesenski akciji zbiranja nevarnih odpadkov s Snagino premično zbiralnico. Poleg tega ima Občina Vodice vzpostavljeno mrežo 30 ekoloških otokov, kar presega priporočene kriterije (161 prebivalcev/ekološki otok). Občina Vodice spodbuja tudi ustrezno deponiranje odsluženih salonitnih plošč ter na podlagi pravilnika namenja enkratno denarno pomoč za ta namen. Veliko pozornosti namenja tudi področju poplav in zmanjševanju škode, ki nastane zaradi poplav. Narejena je bila novelacija obstoječe poplavne študije ter izdelava študije za dodatna območja v občini Vodice, vsako leto uredijo in očistijo tudi melioracijske kanale.

Občina Vodice enkrat mesečno oz. po potrebi občanov zagotavlja brezplačno svetovanje s področja ogrevanja, energetske varčnosti, alternativnih virov ogrevanja, subvencij s tega področja in ostale informacije.

Socialni vidik

Občina Vodice vseskozi skrbi in ustvarja pogoje za dobro sodelovanje z občani, društvu in drugimi javnimi zavodi, šolo, vrtcem, knjižnico, zavodom za pomoč družini na domu. Pomaga na različne načine, od pla-

čila obveznega zdravstvenega zavarovanja, plačila domske oskrbe, dodelitve enkratne denarne pomoči in zagotavljanje dnevnega toplega obroka. Občina podpira tudi društva, ki nudijo pomoč občanom v tej smeri, župan po potrebi sam obiše občane, enkrat letno pa tudi vse starejše občane nad 90 let. Velik del pozornosti je namenjen medgeneracijskemu druženju, v obliki raznih prireditev, dogodkov in srečanj, razvoju športa, kulture in drugih dejavnosti.

Razvoj gospodarstva, kmetijstva in turizma

Občina je pripravila in potrdila strokovne podlage s področja prometa, turizma in lokalnega gospodarstva, ki se bodo smiselno upoštevale tudi v občinskih prostorskih aktih.

Občina Vodice se je z nekaterimi sosednjimi občinami vključila v Lokalno akcijsko skupino (LAS) v okviru katere se trenutno izvajajo pripravljalne aktivnosti ter zbirajo podatki za pripravo Strategije lokalnega razvoja, ki bo ključni dokument, v katerem se bodo opredelili realni in dosegljivi cilji, izhajajoči iz lokalnih potreb, priložnosti in možnosti.

Občina Vodice je vključena v Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) v okviru katere se pripravljajo različni projekti na področju regionalnega in lokalnega razvoja ter razvoja turizma.

V mandatu 2014–2018 planirajo ureditev novega občinskega središča Vodice, ki bo zajela gradnjo Kopitarjevega centra kot upravnega, kulturnega in storitvenega središča občine, s pošto, trgovino, knjižnico, muzejem, ambulantami, lekarno, prostori občinske uprave, novo kulturno dvorano.

Župan Občine Vodice Aco Franc Šuštar vodi občino že od leta 2010 dalje. Trudi se za njen razvoj in deluje v smeri izboljšanja kakovosti bivanja vseh občanov. Občino vodi projektno in ne politično.

Nada Pavšer, univ. prof., ambasadorica Energy Globe Award (svetovne nagrade za trajnost)

Fotografije: Arhiv Občine Vodice in Rok Štupar

Grad Šinkov turn